

ปัดตานี สมัย “เชื่อบ้าน”

(ต่อจากฉบับที่ ๓ ปีที่ ๑๓)

ประมุข อุทัยพันธุ์

“ภาษาไทยเป็นเครื่องหมายแสดงวัฒนธรรมของไทยสมควรได้รับการบำรุงส่งเสริมให้แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น ให้สมกับความเจริญก้าวหน้าของชาติ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไปในปัจจุบัน”

มาตรการภาษาไทย

ก็เล่นสำบัดสำนวนให้ทันสมัยเสีย นิดหน่อย ในการตั้งชื่อเหตุการณ์ของ “ท่านผู้นำ” ตอนนี้ว่า “มาตรการภาษาไทย” เรื่องราวเป็นอย่างไร ขอเชิญท่าน อ่านดู

รัฐบาลภายใต้การนำของ “ท่าน ผู้นำ” จอมพล แปลก พิบูลสงคราม

พิจารณาเห็นว่า ภาษาไทยเป็นเครื่องหมายแสดงวัฒนธรรมของชาติไทยสมควรได้รับการบำรุงส่งเสริมให้แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น ให้สมกับความเจริญก้าวหน้าของชาติ ซึ่งกำลังขยายตัวออกไปในปัจจุบัน

ดังนั้น ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๘๔ คณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทย จึงได้ประชุมกันเป็นครั้งแรก โดย “ท่านผู้นำ” เป็นประธานกรรมการที่ประชุมลงมติเห็นชอบว่า สมควรปรับปรุงตัวอักษรไทยให้กะทัดรัด เพื่อได้

เล่าเรียนกันง่ายยิ่งขึ้น โดยพิจารณาเห็นว่า ตัวสระและพยัญชนะของภาษาไทย มีอยู่หลายตัวที่ซ้ำเสียงกันโดยไม่จำเป็น ถ้าได้งดใช้เสียบ้างก็จะเป็นความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยให้เป็นที่นิยมยิ่งขึ้น โดยที่ประชุมลงมติตัด สระ ออกไป ๕ ตัว คือ ไ ฤ ฎา ฤ ภา พยัญชนะตัดออกไป ๑๓ ตัว ได้แก่ ข ค ฆ ฌ ฎ ฐ ท ฒ ฌ ษ ฬ เมื่อลงมติตัดกันไปแล้ว

ก็ถึงตอนวางหลักเกณฑ์การใช้กันบ้าง โดยมีหลักเกณฑ์ย่อ ๆ ดังนี้

คำที่เคยใช้ ใ ให้เปลี่ยนเป็น ไ แทน เช่น ไล่ เป็น ไล่

ฤ ออกเสียง ริ เช่น พฤक्षा เป็น พริกษา

ฤ ออกเสียง เริ เช่น ฤกษ์ เป็น เริกส์

ฤ ออกเสียง ริ เช่น ฤทธิ เป็น ริทธิ

ฤ ออกเสียง รือ เช่น ฤษี เป็น รือสี

ฤ ออกเสียง ลี เขียนเป็น ลี

ฤ ออกเสียง ลือ เช่น ฤาสาย เป็น ลือสาย

สำหรับตัวพยัญชนะนั้น ไม่เป็นปัญหา เพราะเราเลิกใช้กันมานานแล้ว

ฆ ใช้ ค แทน เช่น ระฆัง เป็น ระคัง

ฌ ใช้ ช แทน เช่น ฉาปนกิจ เป็น ชาปนกิจ

ฎ ใช้ ด แทน เช่น ฎีกา เป็น ดีกา

ฏ ใช้ ต แทน เช่น ปฏิบัติ เป็น ปติบัติ

ฐ ใช้ ถ แทน เช่น รัฐบาล เป็น รัถบาล

ท ถ้าออกเสียง ตอ ใช้ ต แทน เช่น มณฑป เป็น มนตป

ถ้าออกเสียง ทอ ใช้ ท แทน เช่น มณฑา เป็น มนทา

ฒ ใช้ ฐ แทน เช่น วัฒนา เป็น วัธนา

ณ ใช้ น แทน เช่น ณรงค์ เป็น นรงค์

ศ ษ ใช้ ส แทน เช่น เศษส่วน เป็น เสสส่วน

ฬ ใช้ ล แทน เช่น จุฬာ เป็น จุลา นอกจากนี้ยังมี รร (ร หัน) ที่มีใช้มาจากบาลีสันสกฤต ให้ใช้ - (ไม้หันอากาศ) แทนเช่น กรรมการ เป็น กัมการ เกี่ยวกับคำควบ ถ้านำพยางค์หลังมีเสียงสูงขึ้น ให้เขียนพยัญชนะไว้ในสระ เช่น

เสมอ เฉลียว แต่ถ้านำพยางค์หลังแล้วเสียงไม่สูง ก็ให้เอาพยัญชนะไว้นอก

สระ เช่น เฉพาะ เป็น ฉเพาะ เฉกิง เป็น ฉเกิง ส่วนคำที่มี ร ควบ แต่ไม่ออกเสียง

ร ให้ตัด ร ออก เช่น เสริม เป็น เสิม

ยังมีหลักเกณฑ์ปลีกย่อยอีกเยอะ

เยอะ เช่น อย่า อยู่ อย่าง อยาก ให้ใช้

ท แทน อ เป็น หย่า หยู่ หย่าง หยาก

คำที่มี ร สะกด ที่อ่านออกเสียงเป็น น สะกด ให้ใช้ น แทน เช่น สมควร เป็น สมควน คำที่มี จ สะกด ที่อ่านออกเสียง

เป็น ต สะกด ให้ใช้ ต แทน เช่น สมเด็จพระ

สมเด็จพระ ที่อ่านออกเสียง ช ให้ใช้ ช แทน เช่น ทรง เป็น ชง

รายละเอียดยังไม่หมด แต่คิดว่าท่านผู้อ่านคงมองเห็นภาพ “ขาดกรรม

ภาษาไทย” ได้บ้างแล้ว ขึ้นสาธยายไป

มาก ๆ ประเดี๋ยวท่านผู้อ่านจะพลอยปวดหัวตามผู้เขียนไปเปล่า ๆ

เป็นอันว่า พยัญชนะไทยคงมีเหลือ

สำหรับใช้กันเพียง ๓๑ ตัว คือ ก ข ค

ง จ ฉ ช ซ ญ ด ต ถ ท ธ น บ ป ผ ฝ

พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ส ห อ ฮ ก็ดูจุ่มจุ่มดี

แต่ไม่แจ้ว

พยัญชนะที่ตัดออกไปนั้น เป็น

พยัญชนะที่ซ้ำเสียงกัน เช่น ศ ษ ส ก็คง

ไว้แต่ ส ตัวเดียว แต่ท่านผู้อ่าน

ลองสังเกตดูให้ดี จะเห็นว่าพยัญชนะ

ที่คงอยู่นั้น ยังมีซ้ำอยู่อีก ๓ ตัว คือ ญ กับ ย ท กับ ธ พ กับ ภ ... ทำไมยังมี

สติอารมณ์ยึดคติ “เป็นผู้ตามที่ดี ย่อมไม่มีปัญหา ขึ้นทำเชื่อฆ่า ประเดี๋ยวอาณานิพพานแล้ว”

แต่คิดที่ว่า “ความลับย่อมไม่มีในโลก” ยังใช้ได้ ในเมื่อมีข่าวกระแสนกระสายออกมา (จะจริงหรือไม่จริงก็ไม่ทราบ) ว่า ในการประชุมครั้งนั้น มีการกรรมการท่านเสนอให้ตัด ญ ธ ภ ออกไปด้วย แต่ “ท่านผู้นำ” ไม่เห็นด้วย ท่านให้คงตัว ญ ธ ภ ไว้ด้วยเหตุผลอันแยบยล คือ

ญ คงไว้เพื่อเป็นเกียรติแก่สตรี

เพศ ซึ่งถือเป็นเพศแม่

ธ คงไว้เพื่อเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศ และของเหล่าทัพ

ภ คงไว้เพื่อเป็นศรีแก่ภรรยา

โดยเฉพาะ ญ นั้น แม้จะได้รับเกียรติให้คงไว้ แต่ก็ดูรุ่มร่าม รกชุกตา

จึงมีมติให้ตัดเชิงออก คงเหลือรูป ญ

คณะกรรมการประชุมกันเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผลออกมาเรียบร้อยราบรื่นทุกประการ

ดังนั้น วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕ สำนักนายกรัฐมนตรีก็ประกาศใช้กันเลย

เรียกว่าลับปลิ้นทันใจ ไม่มีการ “ตะล่อง” เหมือนการประชุมบางเรื่องในสมัยปัจจุบันนี้

คราวนี้ขอเชิญท่านผู้อ่านลองสัมผัสกับภาษาไทยในสมัยนั้นดูบ้าง

... ตามที่รัฐบาลได้ตั้งกัมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทยขึ้นคณะหนึ่ง

เพื่อปรับปรุงภาษาและหนังสือไทยนั้น กัมการคณะนี้ได้พิจารณาและปรับปรุงตัวอักษรไทย โดยที่สระและพยัญชนะ

บางตัวตัดออกเสียบ้าง...

... การเขียนพงชาติขึ้นสู่ยอดเสาในเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา นับเป็นวันอันอย่างหนึ่งของไทย...

... ถ้าว่านคิดหยากจะหย่ากัน ฉันทว่าหย่าดีกว่า ขอให้หยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันต่อไปเถิด...

เมื่อ “ท่านผู้นำ” ปฏิวัติ (ภาษาไทย) แบบสายฟ้าแลบเช่นนั้น ทุกกระทรวงทบวงกรมก็วุ่นวายกันพอดู โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ต้องจัดพิมพ์ตำราเรียนใหม่ ตำราวิชาการใหม่ ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้อักษรของคณะกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมภาษาไทย

ในจังหวัดปัตตานี ครูและนักเรียนเหมือนผึ้งแดกรัง ปรับตัวกันไม่ทัน ปีการศึกษาที่ผ่านมายังเรียนยังสอนยังสอบกันตามปกติ แต่พอเริ่มปีการศึกษาใหม่ กลับเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ครูต้องรับศึกษาหลักเกณฑ์การปฏิวัติตัวอักษรอย่างหนักหน่วง เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียน นึก ๆ ก็น่าสงสารนักเรียนระดับ ป.๑ ป.๒ พอเริ่มต้นจะเข้าใจถึงอักษรภาษา ก็มึนต้องมาแปรเปลี่ยน ทำให้สมองเล็ก ๆ ต้องสับสน วุ่นวาย พ่อแม่เด็กก็วุ่นวาย จะช่วยสอนช่วยแนะลูกก็ลำบาก

ในด้านตัวครูผู้สอนก็เช่นกัน เลียวกินบ่อย เพราะหลักเกณฑ์มีนมาก บางอย่างบางข้ออ่านจนตาลาย ก็ไม่สามารถยุติข้อกังขาให้เป็นเอกฉันท์ได้ เช่น คำว่า ทงชาติ กับ วัธนธัม ทำไมใช้ ท กับ ธ ต่างกัน ธง น่าจะคงรูปเดิม ทำไมต้องเปลี่ยนเป็น ทง คำว่า อำเภอน่าจะคงรูปเดิม ทำไมต้องเปลี่ยนเป็น อำเพอ ผู้เขียนเองก็อธิบายไม่ถูก เห็นหนังสือราชการจากระทรวงพิมพ์มาอย่างนั้น ก็ใช้ตามท่านไป เรียกว่านอกจากเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ (ซึ่งไม่ค่อยเป็นหลัก) แล้ว ยังต้องอาศัยการสังเกตด้วย

ครูคนนี้สอนเด็กในชั้นของตนอย่างนี้ ครูคนนั้นสอนเด็กของตนอย่างนั้น แต่ละโรงเรียนต่างคนต่างสอน ต่างคนต่างเข้าใจตามความเข้าใจของตนเอง นักเรียนก็ต่างคนต่างเรียนตามครูของตนที่สอน พอถึงกำหนดสอบไล่ประจำปี ซึ่งใช้ข้อสอบรวม โดยครูแต่ละโรงเรียนก็ออกข้อสอบแต่ละวิชา และเป็น

กรรมการตรวจข้อสอบ ธงคำตอบก็ไม่มีให้ ครูผู้ตรวจต่างคนต่างตรวจตามความรู้ความเข้าใจของตน ให้คะแนนผิด ๆ ถูก ๆ โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับภาษาไทย จนเกิดถกเถียงกันระหว่างครูกับครู เกี่ยวกับผลได้ผลเสียของ

ระมัดระวังกันยิ่งนัก ผู้เขียนเคยพิมพ์รายงานการตรวจราชการ ที่ท่านปลัดจังหวัดออกตรวจตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดปัตตานี เสนอกระทรวงมหาดไทยทราบตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ซึ่งท่านปลัดจังหวัดกำชับว่า อย่าให้มี

“ยังเป็นกุศลของลูกไทยหลานไทยที่ “ภาษาวิบัติ” ไม่ทันหยั่งรากลึก “ท่านผู้นำ” ก็ประสบกับความวิบัติตามวิถีทางการเมืองเสียก่อน ทำให้อักษรไทย - ภาษาไทย ได้มีโอกาสกลับฟื้นคืนมาสู่ชีวิตชาวไทยสืบมากระทั่งถึงปัจจุบันนี้”

ศิษย์ของตน ผลสุดท้ายต้องใช้วิธีสันติ โดยยกประโยชน์ให้แก่เด็กผู้สอบ ถือว่าคำตอบนั้นถูกต้อง ทั้งคู่ เรื่องจะไปปรึกษาศึกษาธิการอำเภอนั้น ออย่าหวังเลย เพราะในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเอง ก็เขียนถูกเขียนผิดวุ่นวายสับสนเช่นกัน

นั่นในด้านการเรียนการสอน คราวนี้หันมาดูทางด้านสถานที่ราชการอื่น ๆ บ้าง ทุกสังกัดก็วุ่นวาย เขียนผิด เขียนถูก พิมพ์หนังสือแต่ละเรื่องต้องสิ้นเปลืองกระดาษมิใช่น้อย พิมพ์ผิดพิมพ์พลาด ใช้ยางลบลบกันไม่รู้กี่ครั้งต่อ ก็ครั้ง ลบจนสกปรกเลอะเทอะ สบจนกระดาษขาด ต้องขยี้ทิ้งเปลี่ยนแผ่นใหม่

หนังสือจากอำเภอไปจังหวัด พิมพ์อักษรผิดเพี้ยน จังหวัดให้อภัย แต่หนังสือจากจังหวัด ไปถึงกรม กระทรวง ต้อง

การชุดลบขีดฆ่าเป็นอันขาด และต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้อักษร โดยมีเจ้าจังหวัดเป็นผู้ตรวจร่างก่อนพิมพ์ ปรากฏว่า ผู้เขียนก็พิมพ์ได้สำเร็จด้วยความภาคภูมิใจของตนเอง โดยใช้เวลาพิมพ์เกือบสี่ปาดาร์ รายงานดังกล่าวส่ง ๓ ชุด ชุดละประมาณ ๓๐ แผ่น รวมประมาณ ๙๐ แผ่น สิ้นเปลืองกระดาษทั้งหมดไม่เท่าไร ประมาณ ๒ รัม เท่านั้น ปีนั้น ท่านปลัดจังหวัดได้ ๒ ชั้น ท่านพอใจผู้เขียนมาก ส่วนผู้เขียนได้ ๑ ชั้น (๒ บาท) ก็ยังดี เพราะสมัยนั้นยังมีการ “แบ็ก” เงินเดือน ไม่เหมือนสมัยนี้ที่ “ความชั่วไม่มี ความดีไม่ปรากฏ” เอาไป ๑ ชั้น สายฟ้า ๆ

ป้ายสถานที่ราชการ ป้ายชื่อถนน ป้ายอะไรต่อมิอะไรที่เป็นของส่วนราช-

การ ถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหมด ศาล
จังหวัด เป็น ศาลจังหวัด ศาลากลางฯ
เป็น ศาลากลางฯ เทศบาล เป็น เทศบาล
ที่ว่า การอำเภอ เป็น ที่ว่าการอำเภอ
แผนกศึกษาธิการ เป็น แผนกศึกษาธิการ
สรรพากร เป็น สันพากร สรรพสามิต
เป็น สัพสามิต ถนนญาติ เป็น ถนน
รือตี ฯลฯ

โดยเฉพาะการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อ-
สกุล นั้น ทางราชการอนุญาตให้เปลี่ยน
ได้ตามอัธยาศัย เช่น นายอรุณ เจริญ-
อักษร เป็น นายอรุณ เจริญอักษร ตัวผู้
เขียนเองชื่อ ประมูล ไม่ทราบว่า การใช้
ล สะกด อ่านออกเสียงเป็น น สะกดนั้น
จะต้องเปลี่ยนหรือไม่ เพราะ ไม่พบใน
หลักเกณฑ์ แต่สังเกตเห็นหนังสือราชการ
จากส่วนกลาง บางคำเปลี่ยนเป็น น บ้าง
บางคำไม่เปลี่ยนบ้าง จึงนึกสนุกเปลี่ยน
กับเขาบ้าง จาก ประมูล เป็น ประมุข
พอมตสมัย “ภาษาวิบัติ” ผู้เขียนก็กลับ
เป็น ประมูล ตามเดิม คิด ๆ ดูก็เป็นกำไร
ชีวิตดีอยู่เหมือนกัน

ก็นับว่า ยังเป็นกุศลของลูกไทย
หลานไทย ที่ “ภาษาวิบัติ” ไม่ทันหยัง
รากลึก “ท่านผู้นำ” ก็ประสบกับความ
วิบัติตามวิถีทางการเมืองเสียก่อน ทำให้
อักษรไทย - ภาษาไทย ได้มีโอกาสกลับ
ฟื้นคืนมาสู่ชีวิตชาวไทยสืบมาจนกระทั่ง
ถึงปัจจุบันนี้

คืนบรรดาศักดิ์และการตั้งชื่อ

“ท่านผู้นำ” เห็นว่า ชื่อของคน
ไทยควรจะมีลักษณะบอกเพศ และมี
ความหมายเป็นไทย ๆ ทั้งควรจะไม่ใช้
บรรดาศักดิ์เสียที เพราะดูเป็นการอยู่ใน
ระบบศักดินาอยู่อีก

จาก “หลวงพิบูลสงคราม” ท่าน
ขอคืนบรรดาศักดิ์ ใช้ชื่อใหม่ซึ่งเป็นชื่อ
เดิมว่า “แปลก” แต่แสดงไว้ซึ่งสำนึก
ในพระมหากรุณาธิคุณ จึงเอา “พิบูล-
สงคราม” เป็นนามสกุล (นามสกุลเดิม

จอมพลแปลก พิบูลสงคราม

ของท่านคือ ชิตตะสังคะ) เมื่อเปลี่ยนชื่อ
แล้ว เวลาเซ็นชื่อนิยมเซ็นชื่อย่อ
ใช้อักษร ป. ตัวเดียว ชาวบ้านชาวเมือง
จึงเรียกว่า “จอมพล ป.” กัน อันหมายถึง
ถึงท่านนายกฯ ท่านนั่นเอง

เมื่อ “ท่านผู้นำ” นำแล้ว จะไม่มี
ผู้ตามก็ดูกระไรอยู่ จึงมีข้าราชการขอคืน
บรรดาศักดิ์กันเป็นแถว ๆ แต่ก็ยังมีบางที่
สะกดออกสะกดใจไม่ยอมเปลี่ยน จึงมี
บรรดาศักดิ์หลงเหลือให้เห็นอยู่ทุกวันนี้

บุคคลสำคัญระดับชาติที่คืนบรร-
ดาศักดิ์ เช่น หลวงประดิษฐมนูธรรม
เปลี่ยนเป็น นายปรีดี พนมยงค์ หลวง
พรหมโยธี เปลี่ยนเป็น นายมังกร พรหม-
โยธี พระเวชยันต์รังสฤษฎุ เปลี่ยนเป็น
นายมนู มหาสันตนะ เวชยันต์รังสฤษฎุ
 เป็นต้น

ในจังหวัดปัตตานี ข้าราชการชั้น
ผู้ใหญ่คืนบรรดาศักดิ์กันหลายคน เช่น
ขุนจรรยาวิเศษ ข่าหลวงประจำจังหวัด
เปลี่ยนเป็น นายเที่ยง จรรยาวิเศษ

บุญนิตย์ ขุนเจริญรเวช นายเทศมน-
ตรีเมืองปัตตานี เปลี่ยนเป็น นายเจริญ
สลับแสง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล (จำบรร-
ดาศักดิ์ของท่านไม่ได้) เปลี่ยนเป็น นาย
พิชิต ธีระวัฒน์ เป็นต้น

ขอให้ท่านผู้อ่านได้สังเกตชื่อ
บางท่าน เช่น นายเที่ยง จรรยาวิเศษ
บุญนิตย์ ซึ่งผู้อ่านอาจจะสงสัยว่า ทำไม
เขียนเป็น ๓ ตอน ก็ขออธิบายให้ทราบ
ดังนี้คือ ตอนแรกเป็นชื่อตัว ตอนที่สอง
เป็นชื่อรอง ตอนที่สามเป็นชื่อสกุล

ตาม พ.ร.บ. ชื่อบุคคล อนุญาตให้
มีการใช้ชื่อรองได้ จึงในโอกาสคืนบรร-
ดาศักดิ์ ผู้ที่สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
ก็ยังคงบรรดาศักดิ์ไว้เป็นชื่อรอง และใช้
ชื่อสกุลของตัวเองเป็นชื่อสกุลต่อไป
บางท่านเอาชื่อสกุลของตัวเองมาเป็นชื่อรอง
เอาชื่อบรรดาศักดิ์เป็นชื่อสกุล สืบสน
ปนเปกันดี บุคคลธรรมดาที่ไม่มีบรรดา-
ศักดิ์ประสงค์จะใช้ชื่อรองก็ได้ เช่น นายวุฒิ
ธรรมโชติ (อดีตนายอำเภอยะรัง จังหวัด

ปัตตานี) ท่านเปลี่ยนชื่อของท่านจาก “วุฒิ” เป็น “ชนม์” เพิ่ม “สมกรณ์” เป็นชื่อรอง และคง “ธรรมโชติ” เป็นชื่อสกุลตามเดิม ชื่อของท่านเต็มรูปก็คือ นายชนม์ สมกรณ์ ธรรมโชติ

การเซ็นชื่อก็เหมือนกัน เมื่อท่าน นายกา ท่านเซ็นย่อ คือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม หลายคนก็เอาเยื้องอย่างบ้าง นายเที่ยง จรรยาวิเศษ บุญนิตย์ เช่น ท.จ. บุญนิตย์ นายชนม์ สมกรณ์ ธรรมโชติ เช่น ชนม์ ส. ธรรมโชติ ทั้งนี้ สุดแล้วแต่ใครนึกชอบจะย่อที่ชื่อจริงหรือชื่อรอง หรือจะย่อแบบรวบหัวรวบหางทั้งสองอย่างก็ไม่ผิดกติกาอะไรแต่อย่างใด

การเซ็นชื่อย่อนี้ สืบเนื่องมาจากในช่วงนั้น ทางราชการกำหนดให้มีการใช้อักษรย่อกันมาก โดยเหตุผลที่ว่า จะทำให้การปฏิบัติราชการรวดเร็วและรัดกุมยิ่งขึ้น ชื่อเดือน ชื่อจังหวัด ย่อกันทั้งนั้น เช่น ศาลากลางจังหวัดปัตตานี ใช้ ศาลากลาง จว.ปน. มกราคม ใช้ ม.ค. เป็นต้น ก็นับว่าเป็นการประหยัดเวลาได้ที่อยู่เหมือนกัน โดยเฉพาะการเซ็นชื่อย่อนั้น จำได้ว่า ข้าราชการแผนกมหาดไทยจังหวัดเซ็นชื่อย่อกันทุกคน ผู้เขียนพบการใช้อักษรย่อของท่านผู้หนึ่ง ในบัญชีรายชื่อผู้พักโรงแรมในจังหวัดปัตตานี ท่านเขียนหวัดมากสงสัยจึงเข้าไปถามท่านถึงห้องพัก ไม่ใช่ผู้เขียนทะเล้ง แต่เป็นหน้าที่ของผู้เขียน ผู้เขียนอยู่ในฐานะอะไร อย่างทราบเลยครับ ท่านเซ็นย่อติดกันเป็นพืดดังนี้ ร.ต.-ท.ม.ส.ส. ลัดาวลัย จากการสอบถามได้ความว่า ท่านคือ ร้อยตำรวจโท หม่อมหลวง สะอ้าน ลัดาวลัย ก็ท่านเล่นย่อติดกันเป็นพืด มันถึงสิครับอย่างไรก็ดี ทำให้ผู้เขียนเกิดความคิดแผลง ๆ ว่า ถ้าท่านเป็น ม.ร.ว. (หม่อมราชวงศ์) ก็คงจะนึกไปถึง ๗ วันเป็นหนึ่งสัปดาห์แน่ ๆ

เขียนมาถึงตอนนี้ ทำให้เกิดสะดุดใจชื่อติดท่านผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานีคนต่อมาอีกท่านหนึ่ง คือ นาย พูนสวัสดิ์ กำลังงาม ท่านเซ็นชื่อย่อว่า พส. กำลังงาม ทำให้แปลกใจ คิดว่าใช้ พ. ตัวเดียวก็น่าจะเพียงพอแล้ว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเข้าใจว่า ท่านย่อมมีเหตุผลอันสมควรเป็นการส่วนตัวแน่ ๆ อาจจะเป็นเพราะเดิมท่านชื่อ พูน เพียงคำเดียว เพิ่งมาเติม สวัสดิ์ เข้าทีหลัง เลยย่อควบเสียเลย ทั้งคำเดิมและคำเพิ่ม ก็ดูเก๋ไก๋ไปอีกแบบหนึ่ง

คราวนี้มาพูดถึงเรื่อง การตั้งชื่อ แสดงเพศกันบ้าง ชื่อของผู้ชายท่านว่า ควรให้มีลักษณะความแกร่งกร้าวเกรียงไกร ส่วนลักษณะละเมียดละไม ควรเป็นชื่อของผู้หญิง เมื่อ “ท่านผู้นำ” ว่ามา เช่นนี้ พวกเราก็ต้องถือดคิด “ว่าอะไรว่าตามกัน” นายสมนึก จิตรภักดี (อดีตปลัดจังหวัดปัตตานี ในสมัยต่อมา) เปลี่ยนเป็น นายสืบ จิตรภักดี นายลมุล เจริญอักษร (อดีตปลัดอำเภอเมืองปัตตานี) เปลี่ยนเป็น นายอรุณ เจริญอักษร โดยเฉพาะข้าราชการที่เป็นไทยมุสลิมที่มีชื่อเป็นภาษามลายู ก็เปลี่ยนชื่อเป็นภาษาไทย ในช่วงนี้กันเยอะแยะ

บางชื่อกำกวม แยกเพศไม่ออก เช่น จรูญ บรรจง พร หากจะรักษาคำเต็มไว้ ก็ต้องเติมคำอื่นเข้าไป ผู้ชายก็เป็น จรูญศักดิ์ บรรจงศักดิ์ พรชัย เป็นต้น ส่วนผู้หญิงส่วนมากมักเติม บัจฉัย “อ๊” เป็น จรูญศรี บรรจงศรี พรศรี เป็นต้น

สมัยนั้นการตั้งชื่อยังไม่วิวัฒนาการ เช่นสมัยนี้ ชื่อที่ออกเสียงเกิน ๓ พยางค์ ไม่นิยมกัน และชื่อที่เอาคำบาลีสันสกฤตมาเข้าสมาสหรือสนธิ ก็ไม่ค่อยมีใครใช้กัน ส่วนมากเป็นชื่อย่าง ๆ แบบไทย ๆ เข้าใจความหมายกันได้ไม่ลำบากนัก จะหาชื่อ ศิริรินทรา พชรวิพรรณ อนันดชัย วัชรวัฒน์ ทำยาไม่ได้เลย

ท่านผู้อ่านอาจจะนึกแปลกใจอยู่บ้างกระมัง (ถ้าท่านยังไม่ถึง ผู้เขียนก็ช่วยนึกให้) คือชื่อของท่านนายกา “แปลก” นั้น มีลักษณะบอกเพศอย่างไร ผมก็ขอเฉลยให้ทราบว่า ในสมัยนั้นชื่อบางชื่อเขานิยมใช้ตั้งให้กับเด็กผู้ชาย โดยเฉพาะ อันเป็นที่เข้าใจกัน เช่น คำว่า แปลก เขยจิต เป็นต้น เด็กผู้หญิงเขาไม่ตั้งชื่อดังกล่าวนั้นให้หรอก ถ้าจะอาศัยคำนั้นก็ต้องเพิ่มคำอื่นเข้าไปด้วย เช่น ออบเชย สมจิต แต่คำว่า แปลก นั้น ไม่มีทางจะตัดแปลงให้เป็นลักษณะเพศหญิงไปได้ จะเติมบัจฉัย “อ๊” ให้เป็น แปลกศรี ก็ไม่มีใครเขาทำกัน ฉะนั้นชื่อ “แปลก” จึงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เฉพาะคำ ที่ไม่มีคำใดแปลกเหมือน ก็เหมาะสมกับ “ท่านผู้นำ” จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ที่มีความคิดและการกระทำที่แปลก ๆ สมชื่อของท่านทีเดียว

ถ้าใครลำบากที่จะค้นคิดชื่อมาตั้ง หรือไม่รู้ว่าอักษรอะไรบ้างที่เป็นกาลกณีนแก่ตัวเอง ก็ไม่ต้องวิตก กระทรวงวัฒนธรรม (ยุบไปแล้ว) อุดส่าหลงทุนพิมพ์ชื่อตัวอย่างทั้งชายและหญิง เป็นเล่ม ๆ ออกเผยแพร่ ใครจะใช้อักษรใดนำหน้าชื่อ ก็ค้นหาเอาได้โดยสะดวก

๒๕๖๕